

Ústav teorie a praxe ošetřovatelství 1. LF UK

Oponentský posudek
Posudek vedoucího práce

Název: Poruchy ve vztazích mezi žáky projevující se systematickou psychotraumatizací jednotlivce ve skupině

Autor práce: bc. Romana Caklová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph.D.

Oponent: PaedDr. Jiří Pilař

Volba tématu:

Volba tématu je relevantní vzhledem k budoucímu učitelskému povolání studentky, téma stále aktuální, vyžadující řešení v kontextu školního prostředí.

Cíl práce:

Cílem diplomové práce bylo analyzovat vztahy mezi žáky, především negativní vztahy, které vedou k systematické psychotraumatizaci dítěte. Fenomén šikany byl zkoumán z různých úhlů, zaměřený zejména na rozpoznání poruch v sociálních vztazích.

Teoretická část

Teoretická část byla vypracována v rozsahu 29 stran.

V úvodu teoretické části vymezuje autorka cíl diplomové práce.

V první kapitole s názvem Šikana v systému sociálních interakcí se autorka věnuje popisu a vymezení pojmu sociální styk, mezilidské vztahy, sociální komunikace a interpersonální vztahy. Vzhledem k názvu kapitoly se předpokládá, že předkladatelka práce nejen tyto pojmy vymezí, ale především analyzuje jejich souvislost se šikanou. Podrobnější analýzu postrádám.

Druhá kapitola je věnována sociálně patologickým jevům, mezi které šikana patří, jejich obecné charakteristice a důsledkům pro život.

V úvodu třetí kapitoly je uveden přehled definic klíčového pojmu publikovaných především v odborné literatuře. V kapitole 3.2 Základní pojmy a jejich charakteristika je vymezen pojem „agresor“, chybí vymezení pojmu „oběť“, naopak mezi základní pojmy je zařazeno „šikanování žáka učitelem“ a „šikanování učitele žákem“ bez uvedení důsledků pro vztahy ve třídě, kterými se má diplomová práce především zabývat. V textu je charakterizována šikana ve vztahu k agresi, což je z obsahového hlediska vhodnější zařadit do čtvrté kapitoly.

Ve čtvrté kapitole, zabývající se šikanou jako agresivní poruchou chování, je irelevantní informace o biologické účelnosti agrese u zvířat a naopak nedostatečně vysvětlen a popsán vztah mezi agresí a šikanou.

Pátá kapitola je věnována šikanujícímu jedinci. Obsah kapitoly (Motivy šikanování, str. 29) se do značné míry kryje s obsahem kapitoly 3.3 Možné příčiny šikany (str. 19). Podobně je možné kapitolu 7.4 Tlak skupinových norem (str. 34) obsahově zařadit do kapitoly 3.3.

Nad rámec tématu je desátá kapitola Paragrafy a šikana, kde autorka uvádí seznam trestných činů, jejichž podstatou je šikana. Není totiž jasná souvislost mezi touto kapitolou a zvoleným názvem práce.

Empirická část:

• Užité metody výzkumného šetření

K výzkumnému šetření byl použit dotazník, který byl pilotně ověřen, upraven a následně použit k terénnímu výzkumu. V první kapitole empirické části práce je dostačujícím způsobem popsán dotazník i sběr dat.

Užitá metodika odpovídá požadavkům kladeným na kvantitativní výzkum.

• Charakteristika zkoumaného vzorku

Autorka diplomové práce provedla výběr škol, které byly do výzkumu zařazeny, podle předem stanovených kritérií. Dále lze konstatovat, že výběrový soubor je dostatečně velký (N=608 respondentů) a reprezentativní k tomu, aby výsledky šetření mohly být považovány za vědecky přijatelné. Obecný popis zkoumaného vzorku je vhodným způsobem doplněn koláčovými grafy.

• Výstupy, výsledky, jejich přínos

V empirické části jsou formulovány a ověřovány hypotézy vztahující se ke zvolenému tématu.

Na začátku každé subkapitoly empirické části práce je uvedena ověřovaná hypotéza, stručně popsána východiska nebo uvedení do problematiky. Následuje komentář k výsledkům statisticky zpracovaných dat, přehledné grafické vyjádření a závěr, zda se hypotéza potvrdila nebo nepotvrdila.

Vzhledem k užití metodice jsou výsledky výzkumu validní.

Literatura a práce s literaturou a jiné zdroje informací:

Odborná literatura, sborníky:	14
Odborné články:	5
Slovníky a lexikony:	3
Relevantní internetové adresy:	7

V celé práci je nejednotnost v citovaných pramenech (viz např. strana 16 a 17, na kterých jsou ve zkrácené citaci uváděna jména autorů malými písmeny, na str. 23 a 46 jsou uváděna jména velkými písmeny, na str. 55 a 58 je citace zcela nestandardní). Vzhledem k tomu, že diplomová práce má být pojata jako vědecká, měla by být použita literatura citovaná podle platným norem a jednotně v celém textu.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost:

Diplomová práce obsahuje všechny předepsané náležitosti.

Vnější úprava práce je velmi kvalitní, text práce je přehledně členěn a vhodně doplněn grafickou úpravou zpracovávaného textu.

Kvalita příloh:

Předložená práce obsahuje 3 přílohy – Dotazník pro žáky, Záznamový arch a Grafy, všechny s kvalitní textovou i grafickou úpravou.

V příloze č. 3 ovšem postrádám tabulky vztahující se ke grafům. Dále se domnívám, že paralelní číslování grafů v empirické části a v přílohách by mohlo být zavádějící, zvláště v případech, kdy na příslušný graf v textu studentka odkazuje.

Celkové hodnocení práce:

Cílem diplomové práce bylo analyzovat vztahy mezi žáky, především negativní vztahy, které vedou k systematické psychotraumatizaci. Domnívám se, že v určitých částech práce se autorka odklonila od tématu, práce se ve velké míře zabývá spíše šikanou než analýzou vztahů vedoucí k šikaně. Diplomovou práci i přes výše uvedené nedostatky doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- Na str. 19 omezujete popisovanou a zkoumanou skupinu na žáky druhého stupně základní školy. Přesto se v textu zabýváte šikanou učitele ze strany žáka. Můžete vysvětlit souvislost mezi šikanou učitele žákem a zvoleným tématem?
- Vysvětlíte, proč jste zařadila do práce s názvem Poruchy ve vztazích mezi žáky projevující se systematickou psychotraumatizací jednotlivce ve skupině informace o kvalifikaci trestného činu, když se v práci zabýváte problematikou vztahů mezi dětmi II. stupně základní školy?

Návrh klasifikace: velmi dobře

V Praze 19. května 2006

Podpis oponenta:.....

